

ВИСШЕ УЧИЛИЩЕ ПО ЗАСТРАХОВАНЕ И ФИНАНСИ – СОФИЯ

ДОКЛАД

за успеваемостта на студентите във Висшето училище по застраховане и финанси през академичната 2021/2022 година

Настоящият доклад има за цел да представи в обобщен вид ключови данни за успеваемостта на студентите във Висшето училище по застраховане и финанси през академичната 2021/2022 година, както и да анализира резултатите от статистическата информация. Констатациите от доклада могат да помогнат за предприемане на навременни мерки за въвеждане на подобрения в учебния процес, като насочат ръководството и преподавателите на ВУЗФ към прилагане на подходящи методи за постигане на по-добра успеваемост на студентите.

През академичната 2021/2022 година обучението на студентите в ОКС “Магистър” и ОКС “Бакалавър” премина в онлайн форма - чрез онлайн обучение в платформата Google Meet. Всяка лекция се записваше и след провеждането ѝ беше налична за студентите във всички форми на обучение. Тази практика, наследена от предходните години на онлайн обучение по време на Ковид 19, се оказа изключително ефективна и допринасяща за подобряване на успеваемостта на студентите бакалаври и магистри във всички форми на обучение (редовна, задочна, дистанционна). Наред с това, в значителна степен бяха подобрени методите за провеждане на дистанционно обучение - не само чрез предоставяне на материали в платформата Мудъл, но и с възможност за виртуално присъствие на дистанционните студенти в лекции и семинарни упражнения. Така се даде възможност на дистанционните студенти да присъстват на 100% във всички лекционни занятия и да комуникират директно с преподавателите.

Висшето училище по застраховане и финанси поддържа високи стандарти

на обучение, като се прилагат различни подходи за поддържане на еднакъв напредък на студентите, обучавани в реална и онлайн среда. Форматите за оценяване и изпитване са изготвени така, че да съответстват на различните подходи на преподаване, като за повечето дисциплини оценката от изпитите се допълват от оценка от презентация по зададена тема, решаване на казуси, задачи и изготвяне на курсови работи.

При анализа на информацията следва да се отчитат и някои ограничителни условия при определени групи студенти, отбелязвани и през предходни академични години:

- студенти, които сливат периоди на обучение;
- студенти, които се присъединяват към учебния процес във ВУЗФ като трансфери от други висши училища;
- студенти, които преминават от една форма на обучение в друга (обичайно редовна в задочна/дистанционна);
- прекъснали студенти с възстановени права, които се е наложило да положат изпит по дадена дисциплина, след като е минало значително време спрямо първоначално действащия учебен план;
- обучението се провежда по един учебен план за първи, втори и трети курс, като разделянето на студентите по специалности става в четвърти курс;
*Това ограничение бе преодоляно с промяна на учебните планове през юни 2022 г. и се очаква да доведе до подобряване на учебния процес и да рефлектира респективно върху успеваемостта на студентите през академичната 22/23 година.
- През академичната 21/22 все още присъстваше много широко портфолио от специалности, което води до формирането на малки кохорти в четвърти курс и трябва да се има предвид при разглеждането на информацията за средния им успех; **Това ограничение бе преодоляно с промяна на учебните планове през юни 2022 г., синхронизирано с необразуване на специалности чрез сливане и формиране на нови такива с по-големи групи студенти.*

Отново тук се очаква тази реформа по оптимизация да доведе до подобряване на успеваемостта на студентите през академичната 22/23 година.

- оценките, които се ползват за целите на доклада, са крайните оценки от електронната платформа за обучение, като не се проследява техния произход – т.е. дали са от редовната, от поправителна или от ликвидационната сесия. *Важно уточнение е, че между средния успех от редовна сесия и средния успех след ликвидационната сесия се формира различие, тъй като част от оценките от редовна сесия са слаби и след ликвидационна сесия се повишават.*
- някои от студентите не получават оценка на редовна сесия, тъй като поради недостатъчен брой присъствия (мин. 50%) не са били допуснати до изпит в редовна/поправителна сесия съгласно Правилника за учебната дейност на ВУЗФ.

1. Успеваемост на студентите в образователно-квалификационна степен „бакалавър“

Извършеният анализ откроява следните резултати:

- **Първи курс** - Както и през предходните години, така и през академичната 2021/2022 сред първокурсниците се наблюдава тенденция на добра успеваемост – много добър 4,56 (съответно 4,44 през зимен семестър и 4,68 за летен семестър), съпоставимо с много добър 4,59 за академичната 2020/2021 успеваемостта на първокурсниците се запазва същата. През първата си година първокурсниците срещат затруднения, което се дължи на непознатите за повечето студенти икономически термини и базови познания в областта на професионално направление „Икономика”, както и необходимостта им от време, за да се адаптират към академичната

среда и изисквания. До голяма степен средният успех на първокурсниците представя тяхната подготовка в гимназиалната степен на обучение и не предопределя тяхното бъдещо представяне. Някои от студентите в първи курс започват работа паралелно с обучението си и имат необходимост от период на адаптация, докато се научат да управляват правилно времето си и да съчетават учебни с работни ангажименти.

■ **Втори курс** - Във втори курс през академичната 2021/2022 се наблюдава малко по-висок среден успех на студентите в сравнение с този на първокурсниците – много добър 4,68 (съответно 4,47 за зимен семестър и 4,89 за летен семестър). Съпоставимо с добър 4,42 за академичната 2020/2021 тенденцията при успеваемостта на второкурсниците се подобрява. Студентите във втората си година на обучение са като цяло по-отговорни и критични към учебния процес, започват да търсят обратна връзка и съвети от преподавателите, както и насоки за постигане на по-високи оценки. Необходимо е да се полагат усилия както от страна на студентите, така и от страна на преподавателите, за да се стимулират по-високи постижения на студентите. Освен ангажираността им пряко в учебния процес, студентите трябва да бъдат поощрявани от преподавателите да участват активно в различни извънучебни академични събития като конференции и други обществени изяви, да участват в организираните от ВУЗФ гост-лекции и да бъдат насърчавани да развиват уменията си в дадена област на избраното професионално направление.

■ **Трети курс** - средният успех е много добър 4,66. Съпоставимо с академичната 2020/2021, когато е бил много добър 4,70 успеваемостта сред третокурсниците е сравнително същата. През третата година на обучението им за студентите е важно да получават повече задания за самостоятелна работа във вид на курсови работи, презентации, проекти, които да развиват и подобряват академичните им познания и умения. Също

така, за тях е важно да бъдат запознати с бъдещи кариерни възможности, да участват в стажантски програми, за да повишат практическите си знания и опит, и да обогатят наученото в академична среда чрез придобиване на професионален опит. Това е подходящо именно през третата година, когато студентите започват да изучават редица специализирани дисциплини, специфични за професионалното направление. Така те имат вече натрупана базова подготовка, за да изпълняват пълноценно задачи по време на стажа, който са избрали.

■ **Четвърти курс** - средният успех за поредна година се запазва най-висок - отличен 5,58 (за зимен семестър 5,35, за летен семестър 5,88). По-високият успех на четвъртокурсниците би могъл да се обясни с достигната академична зрялост, както и със специфичния им интерес към специализираните дисциплини, изучаващи се през последните семестри на специалността, по която се обучават. Голяма част от студентите вече работят или активно търсят работа, като работата им е по специалността, в която се провежда обучението им във ВУЗФ. Това е още едно доказателство в подкрепа на наблюденията за успеваемостта през третата година, а именно, че съчетанието на теоретична и практическа подготовка води до по-добри академични резултати през последната година от обучението на студентите в ОКС „бакалавър“.

■ Студентите, които се обучават в специалността “Бизнес мениджмънт и маркетинг, с преподаване на английски език” имат малко по-ниски резултати от студентите, обучавани в програмите на български език. Респективно успехът им е: добър 4,17 за първи курс; добър 4,17 за втори курс; много добър 4,65 за трети курс и добър 3,83 за четвърти курс. Общо средният успех за четирите години в тази специалност е добър 4,20. Това може да се обясни с факта, че в тази група се обучават пре-

димно чужденци, които имат различен профил (в зависимост от държавата, от която идват) и обичайно по-ниска подготовка по време на гимназиалното им образование. Критериите допълнително се завишават от високото ниво на преподаване на чужд език и необходимостта от специфични/терминологични езикови умения, наред с обучението по отделните дисциплини. Необходимо е да се акцентира върху езиковата подготовка на студентите. **През академичната 2022/2023 е въведен допълнителен курс по Бизнес английски и се очаква за тази академична година да се повиши нивото на езикови знания и респективно да се подобри успеваемостта на студентите.*

Изводи:

Като обобщение, резултатите по години показват много добър (над 4,50) среден успех при първокурсниците, второкурсниците и третокурсниците от всички специалности. В четвърти курс средният успех достига до над отличен 5,50. Анализът на данните показва, че студентите в четвърти курс проявяват анагжираност и засилен интерес към обучението си, както и интерес към продължаване в магистърска степен и поемане на сериозни работни анагжименти на престижни позиции. Завършилите студенти в бакалавърска степен във ВУЗФ имат успех значително над добър 4, което им дава право да продължат обучението си в ОКС “магистър”.

Важно е да се отбележи, че техническата обезпеченост, която Висшето училище по застраховане и финанси е осигурило посредством съвременните технологични платформи - Moodle & Google Meet, дава възможност за достъп до видеолекции, записи и информация по всяко време. Непрекъснато се поддържа комуникация с административните звена и преподавателите, което подпомага общата осведоменост на студентите и допринася за подобряване на тяхното академично представяне. В допълнение,

студентите имат възможност за консултации с преподавателите по всяка дисциплина. Това дава възможност да се установят конкретните пропуски и затруднения на даден студент, както и да се отличат добрите студенти. Така преподавателите получават обратна връзка и могат да съставят различни подходи към по-слабо представящите се и по-силно представящи се студенти, което неминуемо да доведе до подобряване на успеваемостта на всички студенти във ВУЗФ.

2. Успеваемост на студентите в ОКС „магистър“

Извършеният анализ откроява следните резултати:

- Средният успех между различните специалности и семестри в ОКС “магистър” варира между добър 4,02 и отличен 5,60. С най-висок среден успех за изминалата академична 2021/2022 година са специалностите: Бизнес мениджмънт и инвестиционна дейност - отличен 5,50; Управление на човешките ресурси и лидерско поведение - много добър 5,33; Бизнес софтуер и ERP платформи - много добър 5,21; и Финанси - много добър 5,22. През тази академична година се запазва от предходната академична 2020/2021 по-нисък среден успех на специалност „Финансов мениджмънт и маркетинг“ - добър 4,08, която традиционно се отличава със сложен интердисциплинарен характер. Останалите специалности са с много добър среден успех (над 4,50).
- Студентите, обучавани в ОКС „магистър”, реализират като цяло по-висок среден успех от тези в ОКС „бакалавър” - при 6 от 8 специалности над много добър 5. Откроява се по-голяма ангажираност в учебните процеси, съчетана с вече придобити знания и умения в резултат от стартиралата професионална реализация. Студентите магистри осъзнават, че придобиването на тази квалификационна степен ще им предостави повече възможности за кариерно развитие и повишаване на доходите.

- За по-добрата успеваемост на магистрите допринася и обучението в малки групи, като така всеки студент може да се изяви чрез изпълнение на различните индивидуални задания по отделните дисциплини. За студентите, обучаващи се в ОКС „магистър“, е подходящо да се провеждат интерактивни лекции под формата на дискусии, решаване на бизнес кейсове, практически казуси. Именно поради изразения теоретико-приложен процес на обучение, студентите магистри имат и по-високи финални оценки по време на изпитните сесии.
- Съботно-неделният режим на лекциите, както и улесненият достъп до видеозаписи, лекции, материали и задачи за самоподготовка чрез палтформите Google Meet & Moodle е положително възприеман от обучаващите се.

3. Успеваемост сред завършилите ОКС “бакалавър” и ОКС “магистър”

■ **Завършили ОКС “бакалавър”** - През академичната 2021/2022 бяха проведени три сесии, на които се явиха и успешно завършиха общо 90 бакалаври. Традиционно най-голям е броят на завършилите през сесията, проведена през м. юли 2021 - общо 68 (60 с държавен изпит и 8 с дипломна защита). Завършилите през сесията през м. март са общо 7 (с държавен изпит), а през м. октомври 15 (от които 14 с държавен изпит и 1 с дипломна защита).

■ **Завършили ОКС “магистър”** - През академичната 2021/2022 бяха проведени три сесии, на които се явиха и успешно завършиха общо 67 магистри. Традиционно най-голям е броят на завършилите през сесията, проведена през м. юли 2021 - общо 38. Завършилите през сесията през м. март са общо 12, а през м. октомври 17.

Общо броят на завършилите бакалаври и магистри през академичната

2021/2022 е 157 и това е показател за една много добра успеваемост на студентите в края на тяхното обучение.

4. Заключение

Извършеният анализ за успеваемостта на студентите в ОКС „бакалавър” и ОКС „магистър“ във ВУЗФ, на база статистически данни за академичната 2021/2022 година, отбелязва известни подобрения спрямо миналогодишните тенденции. За отбелязването на този позитивен тренд до голяма степен е допринесъл опитът от предходните години на онлайн обучение, което е подобрило в значителна степен осигуреността с ресурси и материали, както и видеолекциите, които са на разположение на студентите от всички форми на обучение. Студентите имат възможността за постоянен достъп до учебния материал и бърза комуникация с преподавателите и администрацията на Висшето училище по застраховане и финанси. Паралелно с това, през изминалата 2021/2022 академична година бяха проведени много на брой онлайн гост-лекции (особено през летния семестър), което даде възможност на студентите да получат допълнителни знания по различни актуални теми в професионалното направление.

Докладът е приет на заседание на Академичния съвет с Протокол № 4 от 10.04.2023 г.